

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

13 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Gavrilă, împotriva sentinței Judecătorei Chișinău din 06 februarie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017, în privința inculpatului

Zaițev Boris Xxxx, născut la

xx xxxxxxxxxxx xxxx în or. Xxxxx, locuitor al mun.

Xxxxxxxxx str. X. X. Xxxxxx xx/x, ap. xx, cetățean al R.

Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,

instanța de fond: 02.12.2016 – 06.02.2017,

instanța de apel: 09.03.2017 – 04.05.2017,

instanța de recurs: 20.06.2017 – 13.09.2017.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 06 februarie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Zaițev Boris a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, și în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal la 3 ani și 8 luni închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 5 ani.

2. Instanța de fond a constatat că la 08 octombrie 2015, ora 18.50, inculpatul Zaițev B., aflându-se în curtea blocului locativ din str. X. xxxxxxxx xx, mun. Xxxxxxxx, având scopul sustragerii în mod deschis a bunurilor altei persoane, intenționat, prin deschiderea ușii, a pătruns în automobilul „Mazda 2”, n.î. X XX xxx, care aparține lui Astrahan O., de unde a sustras o geantă de damă, în care se aflau un card bancar eliberat de BC „Eximbank” SA, buletinul de identitate, permisul de conducere, pașaportul tehnic al automobilului, toate acestea pe numele părții vătămate, un portmoneu în care se aflau 70 lei, un telefon mobil „ZTE Black” la prețul de 2700 lei, cauzându-i părții vătămate o daună în proporții considerabile, în sumă totală de 2770 lei.

Tot el, la 15 octombrie 2015, ora 15.00, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflându-se în mun. Chișinău la intersecția str. Zelinski cu bd. Dacia, a pătruns în automobilul „Subaru Forester”, n.î. X XX xxx, care staționa la semafor, din care în mod deschis a sustras o geantă de damă de culoare neagră în valoare de 2000 lei, în care se aflau un telefon mobil „Iphone 5” - 7000 lei, cu IMEIxxxxxxxxxxxxxxxx, un portmoneu din piele - 1500 lei, un buletin de identitate, permis de conducere, polița de asigurare medicală, un card bancar eliberat de BC „Moldova Agroindbank”, pașaportul tehnic al automobilului, toate pe numele lui Stratulat S., suma de 6000 lei și produse cosmetice marca „Lancome” în valoare de 4000 lei, cauzându-i părții vătămate o daună în proporții considerabile, în valoare de 20.500 lei.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, că aceste probe dovedesc vinovăția lui și i-a încadrat acțiunile în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, ca jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșită prin pătrundere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, art. 364¹ Cod de procedură penală, că circumstanțe agravante nu au fost stabilite, în calitate de circumstanțe atenuante fiind reținute recunoașterea vinei, căința sinceră și compensarea prejudiciului material cauzat părților vătămate, că inculpatul este la prima abatere de la lege, se caracterizează pozitiv, că părțile vătămate nu au pretenții materiale și morale față de el, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea executării pedepsei aplicate, or, acesta prin comportamentul său nu prezintă pericol social sporit.

3. Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Ciocana, Natalia Ciobanu, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f), 187 alin. (2) lit. d), f), 84 Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Apelanta a invocat că la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75-78 Cod penal și nejustificat a conchis că reeducarea și

corectarea inculpatului este posibilă prin suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, pedeapsa aplicată fiind disproporțională în raport cu faptele săvârșite, instanța a neglijat gradul de pericol social al infracțiunilor comise și nu a luat în considerație că inculpatul a săvârșit infracțiuni pentru care legea stabilește pedeapsă cu închisoarea și nu a aplicat o pedeapsă care ar duce la corectarea inculpatului.

Totodată, inculpatul nu este angajat în câmpul muncii, a fost exmatriculat de la studii, nu are grad de invaliditate și, neavând o ocupație, se atestă imposibilitatea corectării și reeducării acestuia fără izolare de societate.

Or, pedeapsa stabilită de instanța de fond nu-și va atinge scopul – corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că la individualizarea pedepsei, instanța de fond a valorificat criteriile generale și speciale, fiindu-i stabilită inculpatului pedeapsa prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, în limitele sancțiunii normei date, reținându-se că acesta a comis două infracțiuni grave, este la prima sa abatere de la lege, se caracterizează pozitiv, la evidența medicului narcolog nu se află, s-a căit sincer și a recunoscut vina, părțile vătămate nu au careva pretenții morale sau materiale, fiindu-le compensat prejudiciul cauzat.

Astfel, instanța de fond, la individualizarea pedepsei a respectat toate regulile ce caracterizează stabilirea pedepsei, atât în ceea ce privește cuantumul acesteia cât și modul de executare.

Pedeapsa numită inculpatului de instanța de fond este corectă și proporțională în raport cu infracțiunea comisă de către acesta și corespunde scopului instituit de Legea penală, or, aplicarea unei sancțiuni mai aspre nu va fi în concordanță cu scopul legal al pedepsei penale.

În același timp, respectând prevederile art. 4 Cod penal - umanismul legii penale și acordând deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, este corectă concluzia că restabilirea echității sociale și corectarea inculpatului vor fi atinse prin suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate, conform dispozițiilor art. 90 alin. (1) Cod penal, or sancțiunea aplicată față de acesta este sub nivelul stabilit de norma dată, iar încarcerarea inculpatului va avea un efect negativ asupra persoanei lui, dându-i posibilitate reală acestuia să-și dovedească corectarea prin comportament exemplar și muncă cinstită, nesăvârșind o nouă infracțiune.

Mai mult, prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, inculpatul nu este absolvit definitiv de amenințarea legii penale, termenul de probațiune fiind o șansă acordată inculpatului, cu scopul de a stimula obligativitatea respectării ordinii publice în general, și a autorității legii penale - în principal.

Or, aplicarea art. 90 Cod penal nu echivalează cu achitarea inculpatului, la o potențială încălcare a legii urmând a fi luată în considerație, în mod obligatoriu, pedeapsa stabilită prin sentința adoptată.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Gavriliță, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanțele de fond și apel s-au limitat la descrierea art. 7, 61, 75-77, 90 Cod penal fără a face referire la argumentele care au servit la invocarea acestor temeuri, ignorând prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, care prescrie că sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Totodată, instanța de apel nu și-a motivat pe deplin concluzia de aplicare a prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal și greșit a conchis că corectarea inculpatului este posibilă fără izolare de societate.

Instanța de apel justificat a apreciat circumstanțele atenuante, însă pedeapsa stabilită nu a fost apreciată în coroborare cu fapta comisă și consecințele acesteia, fiind neglijat caracterul și gradul de pericol social al infracțiunilor comise.

La stabilirea pedepsei, urma să se țină cont că inculpatul a comis faptele incriminate cu intenție directă, dându-și seama de consecințele ce urmau să survină, aflându-se într-un loc public, în prezența mai multor persoane, ceea ce redă acțiunilor sale un caracter de pericolozitate sporită.

Astfel, aplicarea unei pedepse mai blânde poate doar să încurajeze comiterea pe viitor a altor infracțiuni de către inculpat și nu s-ar realiza scopurile pedepsei penale stipulate în art. 61 din Codul penal - restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că recursul declarat este fondat în drept și pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârilor contestate, care ar fi erorile de drept și esența circumstanțelor că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul declarat nu întrunește condițiile de conținut în partea vizată, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al procurorului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material. În situația în care conform rechizitoriului circumstanțe agravante pentru inculpat nu au fost stabilite (*f.d. 159*), just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 61, 75, 84 alin. (1), 90 Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de

lege în cazul pedepsei cu închisoare. Dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate. La stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2. și 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5.* din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzația este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței

CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile atacate cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Gavriliță, împotriva sentinței Judecătorei Chișinău din 06 februarie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017, în privința inculpatului Zaițev Boris Xxxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 04 octombrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco